Samtycke och RoomMate

Sensio

Agenda

RoomMate – En del av trygghetssystemet	1
Skydds-och begränsningsåtgärder	2
Andra kommuners bedömningar	3
SKR:s tankar	4
Viktiga rutiner att ha på plats	5
Summering	6
Frågor & funderingar?	7

RoomMate - En del av trygghetssystemet

- Trygghetssystemet där RoomMate är en del bedöms vara en SoL-insats.
- Det är omvårdnadspersonalen tillsammans med sin enhetschef som använder trygghetssystemet i första hand.
- RoomMate är ingen medicinteknisk produkt.

”Det finns inget förbud i hälso- och sjukvårdslagen, patientlagen, socialtjänstlagen eller LSS mot att använda teknik i vården och omsorgen av vuxna. Det är dock inte möjligt att generellt ange vilka tekniska lösningar som är tillåtna respektive otillåtna. Det är många faktorer som påverkar den bedömningen, som till exempel vilka funktioner tekniken har, vem mottagaren för den är och vad som är syftet med lösningen. Detta innebär att en bedömning måste göras i varje enskilt fall.”

Skydds- och begränsningsåtgärder

Tvångs- och begränsningsåtgärder är enligt gällande regelverk inte tillåtet i vården. Undantag finns för nödsituationer. Tvångs- och begränsningsåtgärder handlar om att vidta åtgärder mot personens vilja. Det kan exempelvis handla om att använda sänggrindar utan patientens samtycke. Åtgärder som larm, sänggrindar och bälten får inte användas i syfte att frihetsberöva en person.

Skyddsåtgärder är tillåtna men inte som tvångs- och begränsningsåtgärder. En åtgärd anses som skyddsåtgärd under följande förutsättningar:

- Den enskilde ska samtycka till åtgärden.
- Syftet med åtgärden ska vara att skydda, stödja, hjälpa eller aktivera den enskilde.

Vem ansvarar för att besluta och dokumentera skyddsåtgärder?

- Skyddsåtgärder inom särskilda boenden, som sänggrindar eller trygghetslarm, måste baseras på individuell bedömning enligt **Socialtjänstlagen (SoL).** *Enhetschefen* har ofta ansvaret för att säkerställa korrekta åtgärder i samråd med vårdpersonal och ev. anhöriga.

- När medicinska skyddsåtgärder krävs på grund av *tillstånd* kan beslut behöva fattas av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal enligt **Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).**

Skydds- och begränsningsåtgärder

En begränsningsåtgärd är en åtgärd som sätts in utan den enskildes samtycke som syftar till att begränsa eller att utöva tvång mot den enskilde. Enkelt uttryckt kan sägas att det handlar om att vidta åtgärder mot den enskildes vilja och det är inte tillåtet.

Skyddsåtgärder är däremot tillåtna. En åtgärd är att anse som skyddsåtgärd när nedan punkter är uppfyllda:

- den enskilde samtycker till åtgärden,
- syftet med åtgärden är att skydda, stödja, hjälpa eller aktivera den enskilde, och
- syftet med åtgärden inte kompenserar för brister i verksamheten, som till exempel brister i bemanningen, personalens kompetens eller att verksamheten bedrivs i lokaler som inte är ändamålsenliga.

Användande av trygghetsskapande teknik anses av våra tillsynsmyndigheter vara en begränsningsåtgärd om den enskilde inte ger sitt samtycke.

Arbetsmetoden i denna riktlinje är utvecklad för att säkerställa att trygghetsskapande teknik inte används *mot* den enskildes uttryckliga vilja. Användandet av trygghetskapande teknik ska alltid utgå ifrån den enskildes individuella behov med syfte att öka den enskildes trygghet, självständighet, delaktighet och integritet. Bedömningsprocessen ska vara lika, oberoende om tillsyn ska ske med stöd av personal eller med trygghetsskapande teknik. Generella tillsyner utan behovsbedömning ska inte förekomma.

Andra kommuners bedömningar

Hur inhämtar man samtycke till insatsen?

I samband med att kommun påbörjat arbetet att implementera RoomMate-systemet i merparten av sina särskilda boenden genomfördes en utredning för att fastställa generella rutiner kring hantering av trygghetsskapande teknik.

” Gode män och förvaltare som i sitt uppdrag har “bevaka rätt” kan ge samtycke till välfärdsteknik. Om den enskilde motsätter sig detta, t.ex. den digitala tillsynen måste verksamheten utgå från den enskildes åsikt, oavsett om samtycke inhämtats från en god man eller förvaltare. Även anhöriga kan ge samtycke till välfärdsteknik utifrån anhörigbehörighet. ”

” Ett samtycke bör som regel anses utgöra en faktisk omständighet av betydelse som ska dokumenteras i personens journal enligt socialtjänstlagen 11 kap. 5 §. I Hur välfärdstekniken ska användas dokumenteras i personens genomförandeplan enligt socialtjänstlagen eller vårdplan enligt hälso- och sjukvårdslagen. ”

- Dokume
  lägenhe
- Inhämta
  pga exe
- Dokume
  samtyck
  anhörig
- Systema
  hyresgä
- Lägg till
- Lägg till
  Jobbar s
  inflyttni
- Systema
  och med
- Ansvarig

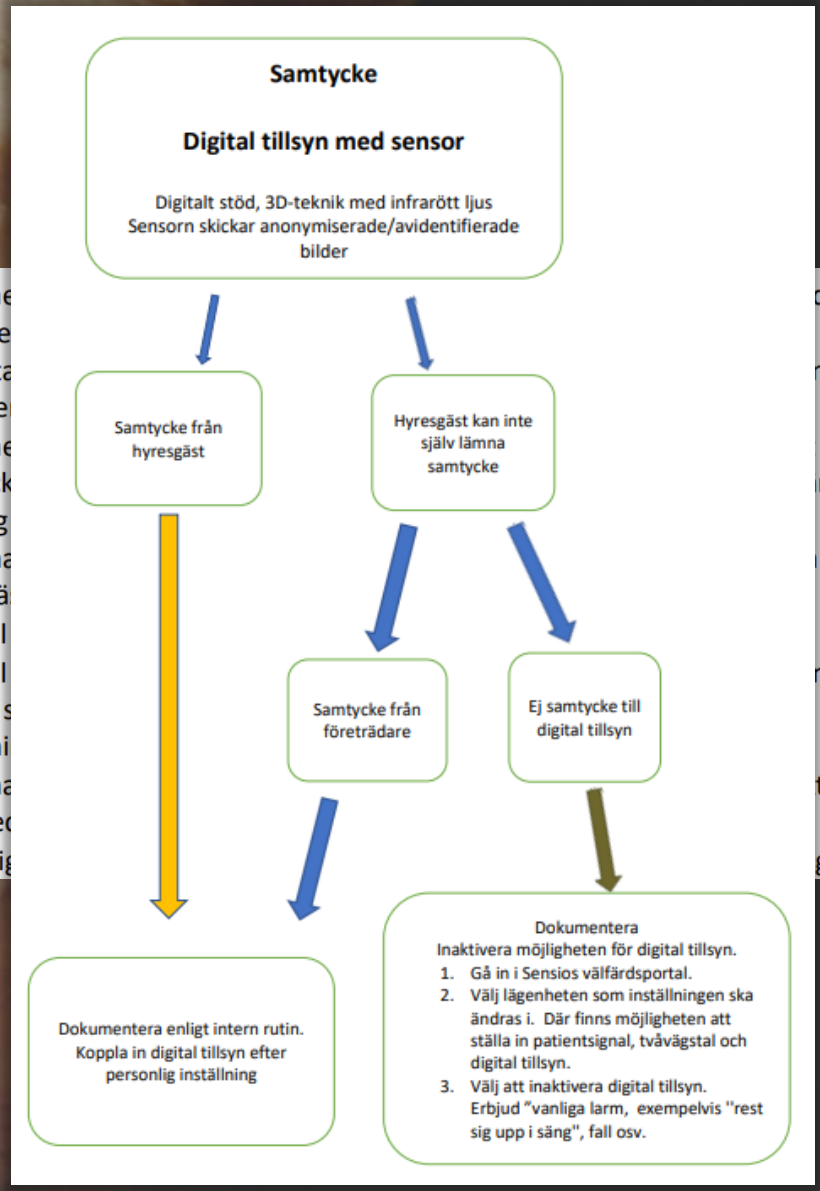
d visning av

ng till detta
sid 4.
sitt
mtats från

ningen.

tiverade

gsåtgärder.

SKR:s tankar

Hur inhämtar man samtycke till insatsen?

Sveriges Kommuner och Regioner

Kom ihåg!

1. **Beslut om själva insatsen**, inte hur insatsen ska verkställas

2. När den enskilde samtycker till insats som innehåller en digital teknik som sensorerar, positionerar, monitorerar

- **dokumentera samtycke** för insats, genomförande och personuppfgiftsbehandling
- dokumentera **samtycke fr. närstående** som stadigvarande sammanbor med den enskilde
- överväg vilken teknik som ska användas och **välj den minst ingripande som uppfyller behovet**

Sveriges Kommuner och Regioner

Kom ihåg (forts)

3. **När den enskilde inte kan ta ställning till digital tillsyn så kan**

- **företrädare lämna samtycke** till insatsen och genomförande
- digital tillsyn ändå användas om man **väljer en mindre ingripande funktion (sensor)** som inte ”träffas” av grundlagsskyddet i RF 2:6 men har stöd i SoL/SoLPUL

Webbinarium: https://api.screen9.com/preview/zvMH8y9aY4QSTyzXofx4SRgIQ07ifIQw3FCiNWH3c8424n67gsRi2k-FrbKRe-78

Viktiga rutiner att ha på plats

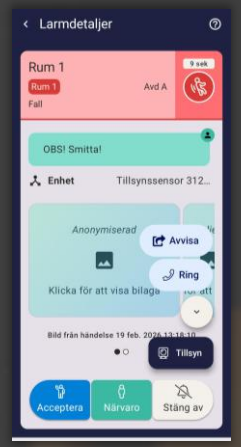
Funktionalitet i systemet

- Hur säkerställer vi ett Digitalt Först arbetssätt?
- När använder vi detaljerad och anonymiserad funktion?
  - Ska vi använda oss av schemalagda tillsynsfönster?
- I vilka situationer och med vem använder vi tvåvägstal?

Digital tillsyn, visuell & auditiv

Tvåvägstal

Bedömning av larmfunktioner

- Vem/vilka ska besluta om vilka larm som ska aktiveras för varje enskild brukare?
- Finns det några larm vi ska ha som standard?

Samtycke

- Hur och vem ska inhämta samtycke till användningen av tekniken?
- Hur dokumenterar vi vårt samtycke?

Summering

- Användning av RoomMate är en **SoL-insats.**
- Finns inget formkrav på inhämtandet av samtycke, däremot ska inhämtat samtycke **alltid** dokumenteras i journalen.
- Inga larmfunktioner ska justeras slentrianmässigt utan ska ske efter **en gemensam bedömning** av teamet.
- Larmfunktionerna som är aktiverade för respektive boende **ska dokumenteras** i genomförandeplanen av SoL-personal och i en vårdplan av HSL-personal.

Fundera kring rutiner. Tips: Utgå från dagens rutiner!

- *Hur hanterar ni samtycke i andra situationer?*
- *Hur hanterar ni diskussionen om skydds- och begränsningsåtgärder i andra situationer?*

Frågor eller funderingar?

Sensio